

Motion till riksdagen 2025/26:3469

av **Christian Carlsson (KD)**

En skarpare vårdgaranti med snävare tidsramar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en skärpt vårdgaranti och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nationellt vårdgarantiavtal som säkerställer patienternas rätt till vård, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den nationella vårdförmedlingen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Människor i Sverige ska kunna lita på att vården finns där för dig och din familj när du eller någon du älskar drabbas av sjukdom. Men tyvärr får alldeles för många vänta alldeles för länge på vård, och man möts inte heller alltid av en jämlik vård.

Under Socialdemokraternas 8 år vid makten fördubblades vårdköerna. De var rekordlånga redan före pandemin. Köerna till bup de tredubblades och Socialdemokraterna lämnade över en sjukvård med lägst antal vårdplatser per capita i Europa, trots att vi är ett av de länder som lägger mest skattepengar på vården. Tyvärr så har vårdköerna bitit sig fast även under innevarande mandatperiod. Regionerna har fortfarande svårt att leva upp till vårdgarantin.

Mer behöver göras för att patienterna ska få den vård som de har rätt till.

Sverige behöver nu ökad vårdkapacitet, men vi måste också börja dra nytta av den samlade vårdkapaciteten som faktiskt finns i landet.

Det finns på en rad områden både långa vårdköer och ledig vårdkapacitet. Det gäller exempelvis när det gäller höftledsprotes, framfall och grå starr. Trots detta, och trots att det har funnits avtal på andra områden att avropa ifrån så har alldeles för få regioner tagit sitt ansvar för att människor ska få vård i tid. Sanningen är att det finns regioner

som hellre placerar sjuka människor i den egna vårdkön än att låta dem få vård i en annan region eller hos en privat vårdgivare, där de kan få den vård de har rätt till. Vi kan inte låta regionerna komma undan med detta. Ska vi lyckas kapa vårdköerna så måste vi som sagt vara beredda att dra nytta av den samlade vårdkapaciteten.

Nu behöver patienternas rättigheter stärkas.

En skarpare vårdgaranti

Redan i dag är det så att om en vårdenhet inte kan erbjuda vård i tid enligt vårdgarantin så ska patienten erbjudas vård hos en annan vårdgivare inom samma eller en annan region. Problemet är bara att få regioner tar vårdgarantin på allvar.

Sverige behöver en vårdgaranti värd namnet, med betydligt tajtare tidsgränser så att patienten snabbare kan få vård av en annan aktör om den egna regionen inte klarar av att erbjuda vård i tid.

I vårt grannland Danmark tillämpas en vårdgaranti om 30 dagar jämfört med Sveriges 90 dagar. Om den första vårdinstansen inte klarar av att hjälpa patienten inom den tidsramen kan patienten gå vidare till en annan aktör. Man har som patient rätt till att då gå till en privat vårdgivare eller ett annat sjukhus, och den första vårdinstansen får betala för det eftersom man inte har erbjudit vård i enlighet med vårdgarantin. Regionerna får dessutom mer i statsbidrag ju mer vård de kan leverera, vilket har ökat produktiviteten och hjälpt till att korta vårdköerna.

En vårdgaranti liknande den som finns i Danmark vore betydligt bättre, både för att korta köerna och för att vården ska kunna ges efter behov. Poängen skulle vara att flytta makten närmare människor, så att man i ett tidigare skede än idag ges rätt att vända sig till en annan region eller en privat aktör om man är sjuk och vill ha sin vård i tid. Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i motionen om en skärpt vårdgaranti, och tillkännage detta för regeringen.

Ett nationellt vårdgarantiavtal

För att komma bort från problemet att det finns regioner som hellre placerar sjuka människor i den egna vårdkön än att låta dem få vård i en annan region eller hos en privatvårdgivare, så behöver mer göras för att säkerställa att patienternas rättigheter respekteras och att sjuka människor får vård i tid.

Den lagstaddade vårdgarantin är en statligt beslutad garanti som syftar till att säkerställa patientens rätt till vård. När medborgare inte får sina rättigheter tillgodosedda hos regionerna behöver staten kunna kliva in och tillhandahålla den vård som patienten har rätt till. Till dess att staten fullt ut tar över ansvaret för svensk sjukvård, så bör detta ske via ett nationellt vårdgarantiavtal. Ett sådant nationellt vårdgarantiavtal som staten tillhandahåller skulle kunna innebära att alla medborgare och alla vårdgivare i hela landet skulle kunna använda sig av det för att säkerställa att människor får den vård de behöver och har rätt till. Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs om ett nationellt vårdgarantiavtal och tillkännage detta för regeringen.

Nationella vårdförmedlingen ska tillgängliggöras för patienten

Det är viktigt att du själv som patient ska kunna se var i landet det finns ledig och tillgänglig kapacitet. Regeringen har inrättat en nationell vårdförmedling, som redan nu kan användas av regionerna för att den som är sjuk snabbare än idag ska kunna erbjudas vård genom att välja att få vården på annat håll i landet. Den nationella vårdförmedlingen behöver dock utvecklas så att den direkt i förhållande till patienten kan synliggöra var ledig vårdkapacitet finns i landet. En sådan nationell vårdförmedling som alla regioner behöver vara anslutna till gör det enklare för en patient att söka vård över regionsgränserna. I kombination med en förstärkt vårdgaranti och ett nationellt vårdgarantiavtal, så skulle vi på ett bättre sätt än idag kunna dra nytta av sjukvårdens samlade resurser och säkerställa att fler människor får vård i tid. Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i motionen om den nationella vårdförmedlingen, och tillkännage detta för regeringen.

Christian Carlsson (KD)